

HOWARD SOUNES

'Het grijpt je bij je lurven
en slurpt je op. Dit boek
kan je beschouwen als de
definitieve biografie.'

- Fons Dellen

Lou Reed

Een leven in The Velvet Underground

XANDER

BIOGRAFIE

HOWARD SOUNES

Lou Reed

Uitgegeven door Xander Uitgevers BV
Hamerstraat 3, 1021 JT Amsterdam

www.xanderuitgevers.nl

Oorspronkelijke titel: *Notes from the Velvet Underground: The life of Lou Reed*

Oorspronkelijke uitgever: Transworld Publishers

Vertaling: Robert Neugarten

Omslagontwerp: Studio Marlies Visser

Omslagbeeld: MattiaZoppellaro/Contrasto

Auteursfoto: Jerry Bauer

Zetwerk: Michiel Niesen, ZetProducties

Copyright © 2015 Howard Sounes

Copyright © 2016 voor de Nederlandse taal:

Xander Uitgevers BV, Amsterdam

Eerste druk 2016

ISBN 978 94 0160 619 6 | NUR 320

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt
door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUD

1 Coney Island Baby, 1942-'59	7
2 Op weg naar de duistere zee, 1960-'64	25
3 Honeybun, Black Jack, Sterl en Moesy, 1964-'65	49
4 The Exploding Plastic Inevitable, 1966	73
5 Licht en donker, 1967-'68	101
6 Een nieuwe vu, 1968-'70	121
7 Solo in de jaren zeventig, 1970-'73	139
8 Zelfparodie, 1973-'74	165
9 Janken als de duivel, 1975-'76	189
10 Vier jaar op Arista, 1976-'80	211
11 Tweede huwelijk, 1980-'87	237
12 Nieuwe inspiratie, 1987-'92	259
13 Terug naar The Velvet Underground, 1992-'96	283
14 Liefs, Lou, 1996-2008	303
15 Nimmermeer, 2008-'13	323
Opmerkingen van de auteur en dankwoord	343
Index	351

1 CONEY ISLAND BABY

1942-'59

Luister. Lou Reed is tot zwijgen gebracht. De altijd in het zwart geklede brombeer. De rock-'n-rolldichter die ze de koning van New York noemden, de medeoprichter van The Velvet Underground, de meesterlijke schrijver van wrange teksten vol rake observaties, de man die 'Walk on the Wild Side' en 'Heroin' en 'Sweet Jane' en nog honderden andere fantastische en ook een aantal minder goede liedjes schreef, is dood. Lou leefde in zo'n enorm tempo, dronk zo veel en gebruikte zo veel drugs dat niet veel mensen hadden verwacht dat hij het 71 jaar zou volhouden. Nu heeft hij zijn laatste lied gezongen. Maar hoe was hij nou echt?

Een snel verhaal ter illustratie. In het najaar van 1963, toen Lou 21 was, reed hij met zijn studentenbandje naar St. Lawrence University in het noorden van de staat New York om op te treden tijdens een weekend van een studentenvereniging. De afspraak was dat LA and the Eldorados op vrijdagavond tijdens een studentenfeestje zouden spelen, dan op zaterdagmiddag een uur zouden optreden op een pleziervaarttuig op de rivier Saint Lawrence en die avond ook nog het dispuutsfeest zouden opluisteren. Maar bij aankomst zei Lou: 'Op een boot speel ik niet.' Dat was beneden zijn waardigheid, vond hij. De anderen keken hun bandgenoot geërgerd aan. Lou was een slanke vent, 64 kilo zwaar, 1 meter 78 lang, met het voorkomen van een aap: korte, stompe vingers, borstelig bruin haar en slimme bruine ogen. Zijn luie linkeroog gaf hem een sluwe uitstraling. Hij sprak met een zeikerige, theatrale stem en straalde aan alle kanten uit dat hij lastig was. 'Hij was gewoon een klootzak,' zegt zijn bandgenoot Richard Mishkin, die een woord kiest dat in de loop van de jaren

veel vrienden zouden gebruiken om Lou te beschrijven. Maar hij was het middelpunt van LA and the Eldorados, de zanger en gitarist van de band. Zonder hem konden ze niet optreden.

‘Je hebt geen keuze,’ zei Richard. ‘Je speelt gewoon op die boot en doet alsof je het leuk vindt. Ze betalen ons een fortuin, dus je moet wel.’

Maar als je die toon aansloeg, bereikte je niet veel bij Lou. ‘Zak in de stront, Mishkin,’ antwoordde hij terwijl hij met zijn rechterhand een glazen deur insloeg. Lou lachte om de wond die hij zichzelf had toegebracht. Hij hield zijn arm omhoog, stromend van het bloed.

Waarom hij lachte? ‘Omdat hij niet kon spelen,’ zegt Richard, die Lou naar het ziekenhuis bracht omdat hij hechtingen nodig had. ‘Hij had gewonnen.’

Lou zou het in de loop van zijn lange carrière nog talloze malen laten zien: hij deed zichzelf liever iets aan dan iets te doen waarin hij niet geloofde. Pure integriteit, het kenmerk van de ware artiest. Tegelijkertijd verklaart het ook waarom Lou nooit het succes had waarnaar hij verlangde en dat hij verdiende.

Deze getalenteerde, ingewikkelde man werd op maandag 2 maart 1942 als Lewis Alan Reed geboren in het Beth-El Hospital in Brooklyn, New York. Later dook het verhaal op dat hij Louis Firbank heette, een naam die nog altijd wordt genoemd in boeken en artikelen. Het is volledig onjuist. Sommige vrienden noemden hem Lewis en dat vond hij prima. Wel had hij een hekel aan zijn tweede voor-naam. Voor de meeste mensen was hij Lou. ‘Lewis was zijn naam, maar het was niet wie hij was,’ zegt zijn zwager Harold Weiner. ‘Hij was Lou.’

Het vrorp op de avond dat Lou werd geboren en het sneeuwde in de vijf *boroughs* van New York City, waarvan Brooklyn de op een na grootste en dichtstbevolkte is; 210 vierkante kilometer vol dicht op elkaar gepakte huizen, woonblokken, winkels en fabrieken, doorkruist met snelwegen vol gaten, tramlijnen en roestige verhoogde treinrails. Het overbevolkte stadsdeel wordt van zijn met meer glamour behepte buurman Manhattan gescheiden door de East River,

die wordt overspannen door de majestueuze Brooklyn Bridge. Het was oorlog en de kranten stonden vol verhalen over de Amerikaanse strijd tegen 'de Jappen' en, iets breder, de wereldoorlog tegen Hitlers As. De sfeer in het land was patriotistisch maar gespannen, vanwege de angst voor aanvallen op het eigen land. De dag na Lou's geboorte berichtte *The Brooklyn Eagle* tot ieders ontzetting dat een Amerikaanse torpedobootjager voor de kust van New Jersey een Duitse u-boot tot zinken had gebracht. De krant waarschuwde zijn lezers dat de lichten van Coney Island, de kermis van Brooklyn, die zomer gewoon zouden branden, maar dat 'alle lichten in het amusementsgebied zullen worden gedoofd als het alarmsignaal mocht afgaan'. In die lang vergeten tijd waren de mannen en vrouwen die zich in de sneeuw naar huis haastten nog formeel gekleed; vrijwel iedereen droeg een hoed en een overjas, de meeste volwassenen rookten sigaretten. *Woman of the Year* met Spencer Tracy en Katharine Hepburn was een populaire film. Eddie Cantor beloofde iedereen te laten lachen met zijn *blackface* in de Broadwayshow *Banjo Eyes*, die men vandaag de dag schandelijk racistisch zou vinden.

Er was een grote Afrikaans-Amerikaanse gemeenschap in Brooklyn. Dankzij verschillende immigratiegolven huisvestte de multiculturele borough mensen van allerlei godsdiensten en nationaliteiten. Ook Lou's familie maakte deel uit van dat klassieke Amerikaanse verhaal. Zijn vader, Sidney Joseph Rabinowitz, was in 1913 in New York geboren als zoon van Russische joden die naar Amerika waren geëmigreerd om aan vervolging te ontkomen. Sids vader, Mendel, was een drukker die tijdens de Depressie failliet was gegaan. Sid had het niet altijd makkelijk gehad. Ten tijde van de uitbraak van de Tweede Wereldoorlog woonde het gezin in Borough Park.

'Ik weet hoe het is om een buitenstaander te zijn. Ik weet hoe het is om een ongelukkige jeugd te hebben,' zei Lou toen hij in 1992 terugkeek op de ervaringen die hem hadden gevormd. Hij had vooral een probleem met zijn vader. Lou's zuster geeft toe dat haar vader geen gemakkelijke man was. Sid was 'controlerend en onbuigzaam' en kon net als zijn zoon een 'verbale bullebak' zijn. Tegen het einde van zijn leven vertelde Lou aan een vriend, de kun-

stenaar Julian Schnabel, dat hij ooit een poging deed fysiek contact met zijn vader te maken, waarna Sid hem sloeg. ‘Hij kwam met zijn hand in de buurt van zijn vader en zijn vader sloeg hem zowat. Dat heeft hij nooit kunnen verwerken,’ vertelt Schnabel. ‘Hij voelde de wreedheid.’ Misschien leken vader en zoon te veel op elkaar. Sid was geestig, hield van muziek en wilde schrijver worden. Maar zijn moeder haalde hem over om een studie te volgen om accountant te worden, een baan die zekerheid bood en hem de kans gaf toe te treden tot de middenklasse. Maar het was niet het werk waarin hij zichzelf kon uiten. Het is goed mogelijk dat hij daarover gefrustreerd was.

Uitgesproken linkse ideologieën waren in de jaren veertig populair bij de arbeidersklasse van Brooklyn. Sids nicht Shulamit ‘Shirley’ Rabinowitz werkte in de kledingindustrie en zorgde voor zo veel ophef met haar eis voor hogere lonen dat de plaatselijke kranten haar Rooie Shirley noemden. Ook Sid was actief in de vakbonden, wat als socialistisch werd gezien en hem op een FBI-onderzoek kwam te staan. ‘Hij veranderde zijn naam, zogenaamd om zijn vader te beschermen,’ legt Lou’s zus uit. Sid Rabinowitz werd Sid Reed. Niet lang nadat hij een nieuwe naam had aangenomen, ontmoette Sid Toby Futterman, die Lou’s moeder zou worden, toen ze allebei voor een gerechtsdeurwaarderskantoor werkten. Toby had vrijwel dezelfde achtergrond als Sid; ook haar ouders waren joodse immigranten uit Europa. Ze was in 1920 geboren en was dus zeven jaar jonger dan Sid. Hoewel haar vader was overleden toen ze nog jong was, wat het gezin voor financiële problemen plaatste, waren de Futtermans welgestelder dan de Rabinowitzen; hun huis stond in een betere buurt. Lou’s nicht Judith Futterman werd later zangeres en zong onder meer met de Metropolitan Opera. Toby was energiek en aantrekkelijk. Ze werd in 1939 bij een schoonheidswedstrijd in haar kantoor uitgeroepen tot koningin van de stenografes, maar het ontbrak haar aan zelfvertrouwen. ‘Ze ging angstig door het leven. Ze accepteerde een traditionele rol naast mijn vader en was altijd ondergeschikt aan hem,’ zegt hun dochter.

Avenue v 1620, Brooklyn.

Toby en Sid trouwden niet lang na hun eerste ontmoeting. Lou was hun eerste kind. Hij was hechter met zijn moeder dan met zijn vader. Hij leek op haar en erfde haar bangheid, al leerde hij die in het openbaar te verbergen. Hun eerste gezinshuis was een klein huis op Avenue v in de buurt Sheepshead Bay in Brooklyn. Kort na het einde van de oorlog (Sid was niet opgeroepen) verhuisden ze naar een groter huis in de prettige, groene buurt Midwood. Daar woonde het gezin in 1947

toen Lou's zus werd geboren. Er is in de loop van de jaren enige verwarring geweest over de samenstelling van Lou's gezin; na zijn dood heeft zelfs iemand geschreven dat Lou een jongere broer had. Dat klopt niet. Hij had alleen een zus, Margaret Ellen, die Bunny werd genoemd. Als volwassene werd ze psychotherapeute en liet ze zich Merrill noemen omdat ze Bunny te mal vond voor haar werk; Lou is haar altijd Bunny blijven noemen. Broer en zus leken in allerlei opzichten op elkaar: ze waren donker en knap, hadden een scherpe tong en hetzelfde New Yorkse accent. Ook waren ze allebei een beetje bazig. Ze konden goed met elkaar opschieten. Een van Bunny's eerste herinneringen aan Lou is dat ze bij het raam stond te wachten tot hij uit school kwam. 'Als hij thuiskwam, was ik dolblij. Dat is altijd zo gebleven. Ik heb hem altijd op handen gedragen.'

Het waren onschuldige kinderjaren waarin Lou in de melksalons op Kings Highway de geneugten van *egg cream* ontdekte, een milkshake met priklimonade. Hij zong er in 1996 nostalgisch over in het nummer 'Egg Cream'. In de klamme zomers van New York zullen zijn ouders Lou waarschijnlijk hebben meegenomen naar het

strand van Brownsville en naar Coney Island. Veel leden van zijn enorme familie waren joodse immigranten met Oost-Europese accenten. Zijn scholing begon op een plaatselijke openbare basisschool, waar hij *stick ball* (een rudimentaire vorm van honkbal) en stoepbal speelde, zoals hij beschrijft in het nummer 'My Old Man' van het album *Growing Up in Public*, waarin hij zingt over een bullebak van een vader die zijn vrouw slaat. Lou heeft gezegd dat hij het nummer voor zijn vader heeft geschreven, maar ontkent dat Sid Toby sloeg. Hij heeft altijd de moeite genomen om uit te leggen dat hij zichzelf zag als iemand die, zoals een romanschrijver, personages in het leven roept. Dat gaf hem de gelegenheid om vanuit verschillende standpunten te schrijven, dingen te bedenken en afstand te nemen van zijn materiaal. 'Ik zie mezelf als schrijver. Of ik een aardige vent ben, of een leugenaar, of immoreel, dat zou er allemaal niets mee te maken moeten hebben.'

In 1951 verliet het gezin Brooklyn ten faveure van Nassau County, Long Island, een *suburb* die Lou 'de oksel van de wereld' noemde. Topografisch gezien is Long Island de smalle, vlakke strook land die zich ten oosten van New York City uitstrekt. De zeestraat Long Island Sound kabbelt tegen de chique, *Great Gatsby*-achtige dorpjes aan de noordkust. De zuidkust, waar alle rangen en standen wonen, kijkt uit over de Atlantische Oceaan. Als je Route 27 in oostelijke richting volgt, wordt Long Island dunner bevolkt en dunder tot dat de steeds minder op een snelweg lijkende snelweg uitkomt bij de miljonairshuizen van The Hamptons. Het gezin Reed kocht een nieuw huis in ranchstijl op Oakfield Avenue 35 in Freeport, een groeiend stadje voor de middenklasse aan de zuidkust. Het bakstenen huis telde één verdieping en drie slaapkamers en stond in een straat vol identieke huizen met oprijlanen en tuintjes; zo woonde Amerika in de jaren vijftig. Deze onopmerkelijke ambiance was te saai voor Lou, die soms deed alsof hij uit een welgesteld milieu kwam. 'Mijn ouders zijn door hard werken miljonairs geworden. Op papier waren ze steenrijk,' vertelde hij in 1976 aan *Melody Maker*. Dat was pure fictie. Sid Reed was een registeraccountant die de financiële administratie verzorgde van een verpakkingsbedrijf

op Long Island. Lou was net zomin de zoon van een miljonair als de jongen van de straat waarvoor hij zich ook graag uitgaf. ‘Hij besloot zich voor te doen als iemand die was opgegroeid op de gevaarlijke straten van New York City terwijl hij gewoon uit Freeport kwam, waar de middenklasse woonde,’ zegt Allan Hyman, die om de hoek woonde en dezelfde school en universiteit bezocht als Lou. Ook voor hun verhuizing naar Freeport hadden de Reeds in Brooklyn in goede buurten gewoond. Lou had het daar niet gemakkelijk op de openbare school die hij bezocht. ‘Ze zijn van Brooklyn naar Long Island verhuisd omdat Lou op weg naar school in elkaar werd geslagen,’ zegt Bettye Kronstad, zijn eerste vrouw.

Oakfield Avenue 35, Freeport.

Lou begon als negenjarige in Freeport in groep 5. Hij liep elke ochtend naar school langs de verhoogde treinrails die forenzen naar Manhattan vervoerde, langs de watertoren en de United Methodist Church, de bezienswaardigheden van een voorstad met een dorps sfeer. In de onderbouw van de middelbare school behoorde hij tot

de beste leerlingen en hij werd ingeschat op een IQ van 132. Hoewel zijn familie niet uitgesproken godsdienstig was, vierde Lou zijn bar mitswa en nam hij vrij op joodse hoogtijdagen. ‘We waren joods, maar mijn vader was geen voorstander van georganiseerde godsdienst,’ zegt Bunny. ‘Ik zou hem een culturele jood noemen.’ De kinderen werden verwend. Sid kocht een piano zodat ze muzieklessen konden krijgen. Op familiefilmpjes is te zien hoe Lou, een schijnbaar vrolijk jochie met grote tanden, met zijn zus in de tuin speelt en plezier maakt op het strand. Hij werkte een zomer als begeleider op Jones Beach en moest daar een matrozenpakje en -pet dragen – een voorbode van de tekst van ‘Heroin’ – en vuilnis opprikken, een ervaring waaraan hij refereert op het album *Take No Prisoners*.

Maar er waren problemen. Volgens Bunny werd Lou ook op zijn school in Freeport gepest. Ze zegt dat hij ‘na school regelmatig in elkaar werd geslagen’ en dat hij last kreeg van paniekaanvallen. ‘Het was evident dat Lou steeds banger werd. Hij vertoonde ontwijkgedrag en vermeed sociale contacten, tenzij het op zijn voorwaarden gebeurde,’ zegt ze in het jargon van de psychotherapie. ‘Hij had een kwetsbaar temperament. Zijn hyperfocus op de dingen die hem interesseerden leidde hem naar muziek. Daar vond hij zichzelf. Hij leerde zichzelf gitaar spelen en absorbeerde als een spons alle muzikale invloeden.’

Muziek hoorde hij aanvankelijk alleen op de radio. Hij ontwikkelde een brede smaak en genoot van doowop, rock-'n-roll, moderne jazz en gospel. Ook woorden waren belangrijk voor hem; hij las veel. Als kind behoorden Ian Flemings verhalen over James Bond tot zijn favorieten. Als tiener raakte hij onder de indruk van Jack Kerouacs *On the Road*. ‘Hij was een groot fan van Kerouac. Ik weet nog dat hij *On the Road* had gelezen. Dat was belangrijk voor hem en hij wilde er met me over praten. Maar ik snapte niet veel van het concept van het existentialisme,’ zegt Allan Hyman. Terwijl andere jongens zaten te gniffelen bij de *Playboy*, las de vroegrijpe Lou de erotische Franse roman *Histoire d’O*.

In andere opzichten was hij een conventionele tiener uit de middenklasse. Hij had zijn zaken goed geregeld en zou zijn hele leven

keurig en georganiseerd blijven. Hij hield van basketbal en tennis en kwam uit voor het atletiekteam van Freeport High. In het nummer 'Coney Island Baby' zong Lou over een jongen die dolgraag football wilde spelen voor de coach van zijn schoolteam. Was dat autobiografisch? Een vriend van hem speelde football: *running back* Jerome Jackson, een van de weinige Afro-Amerikanen in het team. Voor zover Jerome zich herinnert was Lou niet geïnteresseerd in de try-outs die Bill Ashley, de coach van de Freeport High Red Devils, had georganiseerd. Lou was op school vrij rustig, vertelt Jerome. Net als veel andere schrijvers leefde hij vooral in zijn hoofd. Hij was geen sportbink en maakte niet makkelijk contact. 'Lou was niet erg populair. Hij was aardig, maar hij zag je pas zitten als je in zijn kringetje zat.' Hun vriendschap was gebaseerd op muziek. Jerome was de zanger van The Valets, een van de schoolbandjes waarbij Lou betrokken was. Een andere band, The Tretoads geheten, speelde tijdens een bonte avond op school 'Mickey Mouse Rock'. Lou's belangrijkste band op school was The Shades.

The Shades, waarin naast Lou de oudere leerlingen Phil Harris en Al Walters zaten, droegen tijdens de bonte avond van Freeport High in 1958 zonnebrillen. Vandaar hun naam. Lou en Phil schreven samen twee nummers, 'So Blue' en 'Leave Her for Me'. 'Ik schreef "So Blue" helemaal zelf en hielp Lou met "Leave Her for Me"', herinnerde Harris zich. 'Lou speelde alle muziek. Maar toen we het schreven, zaten we allebei akkoorden uit te proberen.' Opvallend genoeg namen ze de nummers in New York op met de professionele saxofonist King Curtis. Phil zong de belangrijkste partij. Lou speelde gitaar en nam de achtergrondvocalen voor zijn rekening. De muziek was generiek en de tekst zat vol clichés, maar de opnames waren goed genoeg om in 1958 als single te verschijnen op het label Time. De band heette inmiddels The Jades, want er bleek al een band te zijn die zich The Shades noemde. Hoewel de single de nationale hitlijsten niet haalde, kochten veel jongeren in Freeport in dat jaar vol maffe hits als 'The Purple People Eater' en 'The Chipmunk Song' Lou's eerste plaatje.

Lou kreeg problemen met zijn vader, die bang was dat zijn zoon

zijn brood zou gaan verdienen in de muziekindustrie. Zo begon hun conflict. Lou klaagde tegen zijn vrienden over Sid. Zo vertelde hij Allan dat zijn vader een van de grootste klootzakken van de wereld was. Dat verbaasde Allan, die Lou's ouders graag mocht. 'Ik weet niet waarom, maar Lou klaagde voortdurend over Sid,' zegt hij. 'Hij was om de een of andere reden altijd boos op hem.' De sfeer in huize Reed werd steeds slechter. 'Het was een klassieke situatie. Angstige, controlerende ouders, een gebrek aan communicatie, een maatschappij die veel waarde hecht aan geheimhouding, onderliggende problemen op het gebied van de geestelijke gezondheid,' verheldert Bunny. 'Lou lag vaak met mijn ouders overhoop. Over naar de stad gaan, de gevaren die op de loer lagen. Mijn ouders waren bang, boos, verbijsterd.' Er werd veel geschreeuwd. Maar na een periode van crisis keerde de rust weer terug. 'Opvallend genoeg waren er tijdens Lou's eindexamenjaar weer normale momenten,' zegt Bunny. 'Het was vaak gezellig als we aan tafel zaten. Lou en mijn vader waren allebei heel grappig, met een erudiet, droog gevoel voor humor en een literaire aanleg. Het was een verbaal steekspel waar ik van genoot. Dat deden ze zelf ook.'

Rond zijn zeventiende was Lou serieus gaan schrijven: songteksten, poëzie en verhalen waarin hij aspecten van zijn seksualiteit uitte. Allan Hyman was geschokt door wat hij las. 'Hij schreef gedichten en korte verhalen met homo-erotische thema's.' Er kwam ook geweld in de verhalen voor; personages werden gestraft vanwege hun seksualiteit. Ook toen Lou volwassen was, waren seks en geweld vaak aan elkaar gerelateerde thema's in zijn verhalen. Allan zegt dat Lou hem vertelde dat een man in een park hem had betaald om toe te kijken terwijl de man masturbeerde. Dat vond hij 'best vreemd', maar hij verbond er geen conclusies aan. 'Ik had nog geen concept van homo zijn. Ik kende op school een paar jongens die, nou ja, homo leken te zijn, maar niemand noemde ze zo. We vonden het gewoon mietjes.' Hij zag Lou niet als een mietje. Zijn verhalen leken deel uit te maken van een opkomende rebellie. Het was bovendien niet duidelijk welk gedeelte van wat hij zei en schreef waar was. Lou's seksualiteit is zijn hele leven een enigma gebleven, een myste-

rie voor veel van zijn vrienden en vermoedelijk zelfs voor hem. Was hij homo of hetero? Als we de feiten erbij pakken, zien we dat zijn seksualiteit aan veranderingen onderhevig was en niet eenvoudig kon worden gedefinieerd. Als we er een etiket op moeten plakken, was Lou biseksueel, al gebruikte hij dat woord zelf nooit en was hij geen fan van dergelijke categorieën. Maar het staat vast dat zijn seksualiteit hem van jongs af aan tot een buitenstaander maakte.

Zelfs in vergelijking met andere tienerjongens was Lou op de middelbare school onhandig met meisjes, vermoedelijk omdat hij zich geen houding wist te geven. Toen een meisje in Genes snoepwinkel hem op een dag vroeg of hij naar de kapper was geweest, antwoordde Lou: 'Zak in de stront, Carol.' Amerikaanse jongens uit de middenklasse spraken destijds niet op die manier tegen meisjes. Het was de tijd van Pat Boone, *I Love Lucy* en de hoelahoep. Zijn vrienden waren geschokt. En dan was er de kwestie van verkering. 'Lou had nooit vriendinnetjes,' zegt zijn schoolvriend Richard Sigal. Hij bedoelt dat Lou nooit vaste verkering had, zoals Richard en Allan. 'Lou had onenightstands. Hij ging om met verdorven meisjes.' De anticonceptiepil was er nog niet en rotzooien op de achterste rij van het Freeport Theatre, aftrekken in een geparkeerde auto en 'droogneuken' (met kleren aan tegen je liefde schuren) waren voor hun generatie de eerste seksuele ervaringen. Lou pochte dat hij alles al had gedaan. Hij had Bonnie leren kennen, een ouder meisje dat hem bijzondere gunsten verleende. Ook had ze Lou, die al sinds zijn veertiende een enthousiast sigarettenroker was, laten kennismaken met marihuana, vermoedelijk zijn entree in de wereld van de narcotica. Bonnie moet nogal een type zijn geweest; ze maakte een enorme indruk op Lou. Het zou kunnen dat hij haar in gedachte had toen hij 'Sweet Bonnie Brown' schreef voor The Velvet Underground. Drugsgebruik van welke soort dan ook kwam in het Freeport van de jaren vijftig amper voor. 'Als wij bier dronken, rolde Lou een joint. Het was ongehoord,' zegt Richard. Lou's zus bevestigt dat hij als schooljongen al met drugs begon. 'Ik weet niet hoeveel mijn ouders erover wisten.'

Allan en Richard probeerden Lou weleens aan een meisje te kop-

Lou en de CHD's op Freeport High, 1959. De man links is Richard Sigal.

pelen zodat ze met twee stelletjes konden uitgaan nu ze oud genoeg waren om de auto van hun ouders te lenen. Met Lou erbij paktten die afspraakjes zelden goed uit. Allan had Lou een keer zo vergekregen dat hij meeging naar New Jersey, waar Allan een zekere Susan kende die had aangeboden een vriendin uit te nodigen voor Lou. Op het moment dat Susan de deur opendeed om de jongens te begroeten, gleed net haar zusje van acht van de trapleuning. Lou vroeg haar: 'Masturbeer je altijd op de trapleuning?'

'Ga weg!' riep Susan. En dat was het einde van het afspraakje.

Richard Sigal vertelt over een *double date* die al even rampzalig verliep. Toen op een avond zijn ouders niet thuis waren, nodigde Richard Lou uit voor een avond met hem en zijn vriendin, die een meisje had meegenomen voor Lou. Hij kwam veel te laat, was al dronken of stoned en vroeg om whisky, die Richard hem serveerde in een glas van zijn vader. Lou liet terloops weten dat hij een meisje bij zich had, dat buiten westen in de auto van zijn vader lag. Hij ging even kijken hoe het met haar ging. ‘Het gaat prima,’ zei hij bij terugkomst. ‘Maar ik heb het glas laten vallen.’ Richard ging kijken en zag het dure whiskyglas in scherven op de oprijlaan liggen. Toen zag hij het gezicht van het arme meisje dat naar zijn huis was gekomen om Lou te ontmoeten. Hij had zijn vriend wel kunnen slaan. ‘Ik kan je nog altijd niet zeggen waarom ik het niet deed. Hij verdiende het.’ De avond werd een fiasco.

Toen Lou in zijn eindexamenjaar optrad op de jaarlijkse bonte avond van Freeport High speelde hij in verschillende groepen, waaronder een kwartet dat bestond uit Lou, Johnny Dekam, Richard Sigal en Judy Titus, een van de populairste meisjes van de school. Lou liet het viertal optreden onder de naam CHDS en legde later aan Judy uit dat het een andere volgorde was van DHC, dat voor Dry-Hump Club (Droogneukclub) stond. ‘Ik voelde me totaal voor schut gezet,’ zegt Judy. Het schoolbal was een paar maanden later. Allan, die de hele avond voor zijn vriendin en Lou en zijn meisje als chauffeur optrad, herinnert zich dat Lou op de achterbank tot actie overging terwijl hij en zijn vriendin voorin zaten. ‘Hij ligt op de achterbank met dat meisje te neuken en mijn vriendin wordt steeds bozer. Het liet ze koud dat wij er ook waren.’ Allans meisje klaagde dat ze zich walgelijk gedroegen.

‘Val dood,’ zei Lou. ‘Als het je niet bevalt, dan kijk je toch niet.’

Dat was kenmerkend voor zijn gedrag. Hij werd steeds meer een provocateur. Zijn vrienden vonden het aanvankelijk amusant maar gingen Lou steeds meer als een egoïst zien. ‘Lou dacht alleen aan zichzelf. En hij was gemeen. Hij gaf niet om andermans gevoelens,’ zegt Allan.

Ondanks zijn kinderachtige, lompe gedrag en ondanks de wiet en

de conflicten met zijn vader, maakte Lou de middelbare school af. Toen hij in juni 1959 eindexamen deed, werd hij 84^e van de 312 leerlingen in zijn jaar. Hij was in bepaalde opzichten net zo keurig als zijn leeftijdsgenoten. Als je bedenkt dat hij later symbool kwam te staan voor een losbandig leven is het onderschrift bij zijn jaarboekfoto bijna komisch: ‘De lange Lou met zijn donkere haar houdt van basketbal, muziek en natuurlijk van meisjes. Hij was een bruikbare kracht in het atletiekteam. Hij heeft al platen opgenomen! Lou heeft geen plannen voor de nabije toekomst, maar neemt het leven zoals het komt.’

Hij had wel degelijk plannen: hij zou net als Allan gaan studeren aan Syracuse University in het noorden van de staat New York, bijna vijfhonderd mijl ten noordwesten van Freeport. De jongens ondernamen een trip om de campus te bekijken. Lou besloot dat hij bij nader inzien naar New York University in Manhattan wilde, waar hij ook was toegelaten. Hij vond dat in het provinciaalse Syracuse te zeer de geur van de middenklasse hing en wilde naar de grote stad. ‘Dat komt mijn schrijven ten goede,’ zei hij tegen zijn vriend.

In september 1959 verhuisde hij naar een studentenhuus op de campus van NYU in University Heights in Brooklyn, waar hij voor het eerst helemaal alleen was, zonder zijn familie en vrienden. Hij werd angstig en depressief en stortte in. Bunny herinnert zich de dramatische gebeurtenissen van dat najaar. ‘Ergens in Lou’s eerste jaar aan NYU, toen ik twaalf was, gingen mijn ouders naar de stad. Ze kwamen terug met Lou. Hij was slap en reageerde nergens op. Ik was doodsbang en begreep er niets van. Ze vertelden me dat hij een “zenuwzinking” had gehad. Dat familiegeheim werd zorgvuldig verzwegen. De kwestie werd ver-

Lou na zijn eindexamen.

borgen gehouden voor familieleden en vrienden. Het was onze last en we spraken er met niemand over...

‘Uiteindelijk zochten mijn ouders professionele hulp voor Lou. Ik hoorde alleen de oppervlakkige aspecten van wat er speelde. Mijn moeder kwam naar mijn kamer en zei dat ze dachten dat hij aan schizofrenie leed. Ze zei dat de artsen hadden gezegd dat het kwam doordat ze hem als baby niet vaak genoeg had opgepakt en hem had laten huilen in zijn kamer.’ Toby probeerde alles aan haar dochter uit te leggen en zei door haar tranen heen: ‘Dat moest van de kinderarts! Hij vertelde me dat je een baby zo leert slapen.’ In een brief die Lou later liet inlijsten, schreef een psychiater dat Lou aan waanvoorstellingen en hallucinaties leed; hij had gezegd dat hij spinnen over de muur zag kruipen. ‘Lou functioneerde totaal niet. Hij was depressief en angstig en vertoonde ontwijkend sociaal gedrag. Als er bezoek kwam, verstopte hij zich in zijn kamer.’ Hij verstopte zich zelfs onder zijn bureau. ‘Soms zat hij bij ons, maar met doodse ogen en zonder te reageren op wat we zeiden. Ik weet nog dat we op een avond in de woonkamer televisie zaten te kijken. Zonder enige aanleiding begon Lou maniakaal te lachen. We zaten allemaal als verstijfd. Mijn ouders deden niets en zeiden niets. Ze deden alsof het niet gebeurde.’

Dit alles voltrok zich tussen Lou’s begin aan NYU in september en het Thanksgivingfeest in november. Toen Allan zijn vriend tijdens de korte vakantie thuis opzocht, vertelde Lou hem het hele verhaal. ‘Ik geloof dat ik een zenuwzinking heb,’ zei hij.

‘Waarom denk je dat?’

‘Ik ben depressief en heb allerlei problemen. Ik slik pillen. Ik voel me kut.’ Terugkijkend stelt Allan vast dat Lou vaak een depressieve indruk maakte. ‘Hij had nooit een positieve kijk op zaken. Hij zag altijd alleen de duistere aspecten.’

Toen het maar niet beter met Lou ging, verwees een psychiater hem naar het Creedmoor Psychiatric Center niet ver van Freeport, een intimiderend psychiatrisch ziekenhuis dat dankzij een streng regime op een gevangenis leek. Hier onderging hij elektroconvulsie therapie (ECT) oftewel shocktherapie, een controversiële behan-

deling die vaak gebruikt werd tegen zware depressies. ‘Ik weet niet welke arts die therapie had voorgeschreven,’ zegt Bunny. ‘Ik kan me niet voorstellen dat Lou in zijn toestand de behandeling of de neveneffecten kon begrijpen. Het zou kunnen dat hij bang was dat hij in het psychiatrisch ziekenhuis moest blijven, dat hij niet meer naar huis mocht als hij niet met de therapie instemde. Was hij suïcidaal? Schizofreen? Kon hij vanwege zijn medicatie niet helder nadenken? Of was hij het slachtoffer van medische incompetentie en een verkeerde diagnose?’ Het zijn vragen die zijn zuster wel kan stellen, maar niet beantwoorden. De exacte aard en aanleiding van zijn inzinking waren in 1959 een raadsel voor zijn familie. En ze bleven een raadsel omdat er nooit over werd gesproken. Er was iets voorgevallen waarvoor ze zich schaamden en dat ze niet onder ogen durfden te zien.

Lou werd vierentwintig keer behandeld met ECT. Hij moest vasten en werd dan vastgebonden op een brancard. Hij kreeg spierverslappende middelen en een verdovingsmiddel toegediend. Er werd een prop in zijn mond geduwd om te voorkomen dat hij op zijn tong zou bijten. Dan werden aan weerszijden van zijn hoofd elektroden aangebracht. Een korte pulsstroom trok door zijn brein. De patiënt raakte onmiddellijk buiten bewustzijn. De spieren in zijn lichaam trokken zich heftig samen. Hoewel Lou niets kon voelen, grimaste hij. Hij leek pijn te hebben. Hij balde zijn vuisten en schopte met zijn benen. Zijn hele lichaam trilde voordat hij volledig verslapte. De behandeling was in het Europa van de jaren dertig ontwikkeld nadat men had waargenomen dat schizofrene patiënten zich na een toeval vaak beter voelden. De elektroshock heeft de bedoeling zo’n toeval kunstmatig op te wekken. Niemand begrijpt precies waarom het gezond zou zijn, maar sommige patiënten zeggen dat ze na ECT minder depressief zijn. De behandeling wordt nog altijd toegepast, ondanks de bijwerkingen.

‘Onze familie werd uit elkaar geslagen toen ze met die verdomde behandeling begonnen,’ verzucht Bunny. ‘Ik moest toezien hoe mijn ouders met hem thuiskwamen. Hij was als een zombie en kon niet lopen. Het heeft zijn kortetermijngeheugen zwaar beschadigd.

Daar heeft hij zijn hele leven problemen mee gehad. Het zou me niet verbazen als dat een direct gevolg is van die behandeling.’ Ze zegt dat Lou’s inzinking en de therapie ‘het uiteenvallen van onze familie in gang hebben gezet’. Lou verweet zijn ouders dat ze hem aan ECT onderwierpen. Vooral Sid moest het ontgelden; volgens Bunny was hij ‘ongelooflijk boos’ op zijn vader. Een poging om deze gevoelens te uiten leidde tot het nummer ‘Kill Your Sons’, waarin hij zingt dat hem was verteld dat hij naar huis mocht en niet in het ziekenhuis hoefde te blijven als hij de behandeling zou accepteren, maar dat zijn geheugen na de shocktherapie zo slecht was dat hij zich niet eens meer op een boek kon concentreren.

Jaren later zei Lou in een interview dat hij met ECT was behandeld vanwege homoseksuele neigingen. ‘Dat was destijds in Rockland County de aanbevolen aanpak om homoseksuele gevoelens tegen te gaan,’ zei hij in 1979 tegen het tijdschrift *Creem*. In zijn in 1994 verschenen biografie suggereert Victor Bockris dat Lou’s ouders op ECT aandrongen om Lou van zijn homoseksualiteit te ‘genezen’. Hoewel Lou de behandeling kreeg in een periode waarin homoseksualiteit in de Verenigde Staten als een geestesziekte gold¹ en ECT inderdaad soms werd gebruikt als ‘behandeling’ van homoseksualiteit, verwierpt Lou’s zuster de theorie ‘dat ECT werd toegepast omdat Lou had toegegeven dat hij biseksuele neigingen had’. Ze denkt dat haar ouders Lou gewoon wilden helpen in een periode waarin Lou een zware inzinking had gehad (het waren niet zomaar stemmingswisselingen, zoals Bockris beweert) en dat ze het advies volgden dat ze hadden gekregen. ‘Mijn controlerende, inflexibele vader probeerde een situatie op te lossen die hem boven de pet ging. Mijn moeder was doodsbang. Ze was overtuigd van haar eigen impliciete schuld aangezien men haar had verteld dat het allemaal een gevolg was van slecht moederschap,’ legt Bunny uit. ‘Sommige schrijvers beweren dat Lou ECT kreeg vanwege zijn biseksualiteit. Heel simplistisch en onrealistisch. Hij was depressief, vreemd en angstig. Hij ontweek sociaal contact. Je kan veel over mijn ouders zeggen – dat ze door

---

¹ De American Psychiatric Association beschouwde homoseksualiteit tot 1973 als een geestesziekte.

angst werden geregeerd, dat ze alles in de hand wilden houden – maar ze waren ruimdenkend in hun opvattingen. Ze waren geen homofoben. Ze zaten in een verwarrende situatie die werd gekenmerkt door schuldgevoelens, angst en slechte psychiatrische zorg. Was het een vergissing om de arts die ECT aanraadde klakkeloos te volgen? Absoluut. Ik weet zeker dat ze die beslissing tot hun dood elke dag hebben betreurd.’

Het is een akelig verhaal. Bunny denkt dat de beschuldigingen die Lou later – bijvoorbeeld in songteksten – aan het adres van zijn vader uitte uit deze periode stammen. ‘Zijn beschuldigingen over geweld en een gebrek aan liefde leken in die periode te zijn geworteld. De verhalen die hij vertelde – dat hij geslagen werd, of behandeld als een voorwerp – kwamen op mij over als verzinners. Ik heb mijn vader nooit een hand naar iemand zien uitsteken en zeker niet naar ons. Ik kan ook niet zeggen dat hij niet van zijn zoon hield.’ Maar de woede en bitterheid die Lou ontwikkelde waren echt, en van vitaal belang voor zijn kunst. Bunny stelt de essentiële retorische vraag: ‘Zou Lou dezelfde kunstenaar zijn geworden zonder de ontembare woede die het gevolg was van zijn behandeling?’ Woede was een terugkerend thema in zijn teksten, de woede van een buitenstaander die zich had gespecialiseerd in schrijven over beschadigde, neurotische mensen. Mensen zoals hij.